

költőt már nem lehet feltámasztani. Életfilozófiája azonban mindig megőrzi a maga értékét, akár méltányolja azt a mai emberöltő, akár nem. Élete vége felé tapasztalnia kellett, hogyan válik egész világnézete mindinkább elavulttá a körülötte felnőtt és növekedő nemzedék szemében. Ez a tapasztalat fájdalmas lehetett az érdeemes aggastyánra nézve, de lelkiismerete megnyugtathatta felőle, hogy nem ő a hibás. Az ő jelleme a reformkor levegőjében alakult ki, s öregkora kezdetén kiadott emlékiratában jogos önértettel mondotta el magáról és testvéreiről: „A pénzt, mint saját szeszélyeink s önös céljaink kielégítésére szolgáló kincshalmazt, megszeretni nem tanultuk soha. Eszköz gyanánt tekintettük, melynek segítségével az elveink, hazánk, családunk s szereteteink iránt becsületérzésünk s magasabb röptű felfogásunk iránt bennünk élő kötelességérzetnek eleget tehetünk... Voltak közöttünk, akik, mint magam is, e felfogás terhe alatt lerokkadtak, — de nem volt közöttünk egy is, akit egy szennyfolt akadályozott volna meg abban, hogy habár elvonultan s szerényen, de becsülettel ne tudja végigfutni földi pályáját...”

Ma már ez a Podmaniczky is mélyen el van temetve a föld alá. A mai nemzedék már csak egy arc képet tart róla emlékezetben, egy művészi kézzel készült *karrikaturát*, amelyet Mikszáth rajzolt meg *Az én kortársaimban*. Zsigmond Ferenc.

SZÍNHÁZI SZEMLE.

A Belvárosi Színház magyar újdonsága, Paulini Béla *Gyilkos bácsija*, afféle végletes, maskarás torzképe akar lenni az emberi gyarlóságoknak és a társadalom ferdeségeinek. Az író egy operettszerű mese, vagy meseszerű operett keretében szándékosan állítja figuráit domború tükör elé. Ki tagadhatná, hogy e szándék esztétikai tekintetben éppen olyan jogos, akárcsak a legfinomabb hangú vígjátéki bemutatás, vagy akár a legmeggrázóbb tragikus szemlélet? Az író bátran fordíthatja furára mindazt, amit emelkedettebb percekben magasztosnak érzünk, és elmehet a torzításnak addig a határáig is, ameddig Arany János *A nagyidai cigányok*

ban elment, hogyha — van benne mélyről fakadó humor vagy szikrázó ötletesség. Paulini darabjából azonban éppen ezek az erények hiányzanak. Helyzetei csikorgóan erőltetettek, alakjai szürkék, még a torznak érdekessége sincs meg bennük, a tréfák pedig únos-úntalan ismétlődnek. Az egész darab nemhogy a rakéták szíporházásával, de még a szappanbuborékok csillogásával sem gyönyörködtet. Úgy képzeljük, hogy még az emberi színtelen korlátoltságot és a lapos bányúságot is több szellemességgel kell az írónak pellengérré állítania.

Pedig a darab alapötletéért igazán kár. Hopcihé országának szenzációra éhes közönségéről, amely egy gyerekes gyanú alapján gyilkosságban marasztal el egy korlátolt, de jószívű embert, akinek ártatlansága csak a nyaktiló alatt derül ki — mulatságosabb és jellemzőbb karrikaturát lehetett volna rajzolni.

A színpadi kiállítás sokkal sikerültebb magánál a műnél. A meseszerűen elstilizált díszletek úgy hatnak, mintha valami artisztikus gyermekjáték nagyított darabjai volnának. A színészekkel szemben azonban igazságtalanok lennének, ha képességeiket e vérszegény szerepek alapján ítélnék meg.

A közönséget az előadásokon a darabnál sokkal jobban érdekli az a néhány ember, aki e „komédián” nevetni tud. Galamb Sándor.

Thais. (Bemutató a m. kir. Operában 1924 május 1-én.) Ha valaki kíváncsian tudakolná, hogy miért adták elő *mostan* Massenet operáját, kielégítő választ alig kaphatna. Érthető lett volna, ha *akkor* kerül előadásra nálunk is, mikor a Thais néhány európai színpadon aratott kisebb-nagyobb sikert, mert ebben a partitúrában kevés művészi értéket találunk, bármint keressük is. Úgy tudjuk, hogy Operánk vezetője Jeritza Mária kedvéért tanította be a dalművet. A művésznő ugyanis a Thais szerepében is szeretne bemutatkozni a budapesti közönség előtt. Az Opera vezetősége mindenesetre nagyon előzékeny és figyelmes a nagy művésznővel szemben, de talán mégis túlságos nagy az áldozat, amelyet kedvéért meghozott.